

VIBORG
KOMMUNE

§ 16a Miljøgodkendelse stk. 1
af
malkekvægsproduktion
på
Sandagergård
Præstevej 18
8832 Skals

Dato for godkendelse: 27. juli 2022

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	1
Datablad	3
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	4
1.2 Afgørelse.....	4
1.3 Ikke teknisk resumé	5
1.4 Offentlighed	6
2 Oversigt over godkendelsens vilkår	7
3 Generelle forhold	11
3.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	11
3.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	11
3.3 Gyldighed.....	11
3.4 Retsbeskyttelse.....	11
3.5 Generelle vilkår.....	11
4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	13
4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv. - anlægget.....	13
4.2 Placering i landskabet - anlægget.....	14
5 Husdyrhold, staldanlæg og drift	15
5.1 Husdyrhold og produktionsareal	15
5.2 Fodring.....	18
5.3 Ventilation.....	18
5.4 Energi- og vandforbrug	19
5.5 Spildevand herunder regnvand.....	20
5.6 Affaldsproduktion	22
5.7 Råvarer og hjælpestoffer	24
5.8 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	24
6 Gødningsproduktion og -håndtering	26
6.1 Gødningstyper og mængder	26

7	Forurening og gener fra husdyrbruget	28
7.1	Ammoniak og natur	28
7.2	Lugt	32
7.3	Fluer og skadedyr.....	33
7.4	Transport	33
7.5	Støj fra anlæg og maskiner.....	35
7.6	Støv fra anlæg og maskiner.....	36
7.7	Lys.....	37
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	38
9	Miljøkonsekvensrapport	41
10	Alternativer.....	42
11	Ophør	43
12	Samlet konklusion	44
13	Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning.....	45
13.1	Godkendelsens gyldighed	45
13.2	Klagevejledning og søgsmål	45
13.3	Underretning om godkendelsen	46

DATABLAD

Titel: § 16a Miljøgodkendelse af malkekvægsproduktion på Sandagergård, Præstevej 18, 8832 Skals

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	13452695
Husdyrbrugets navn	Sandagergård
Beliggenhedsadresse	Præstevej 18
Postnummer	8832
By	Skals

Ansøger

Ansøgers navn	Gunnar Jakobsen Forum
Ansøgers adresse	Præstevej 18
Ansøgers postnummer	8832
Ansøgers by	Skals
Ansøgers telefon	20199622
Ansøgers e-mail	sandagergaard1997@gmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	30869052
Konsulent virksomhedsnavn	Velas I/S
Konsulentnavn	Christian Bach Knudsen, Velas I/S
Konsulentadresse	Trigevej 20
Konsulentpostnummer	8382
Konsulentby	Hinnerup
Konsulenttelefon	20873134
Konsulent-e-mail	cbk@velas.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	7910216178
CHR numre	65904

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 6d - Nr. Rind By, Låstrup

Matrikel: 18a - Nr. Rind By, Lynderup

Matrikel: 21f - Nr. Rind By, Lynderup

Matrikel: 3n - Nr. Rind By, Lynderup

Matrikel: 6m - Nr. Rind By, Lynderup

Matrikel: 6o - Nr. Rind By, Lynderup

Matrikel: 6p - Nr. Rind By, Lynderup

Matrikel: 9s - Nr. Rind By, Lynderup

Dato for godkendelse: d. 27. juli 2022

Godkendelsen er udarbejdet af:

Claus Pedersen

Viborg Kommune
Teknik og Miljø
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

1 AFGØRELSE, RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Gunnar Jakobsen Forum, Sandagergård, Præstevej 18, 8832 Skals har den 6. april 2022 søgt om miljøgodkendelse efter Husdyrbruglovens § 16a til etablering af en velfærdsstald og en ny gyllebeholder på 4500 m³.

Malkekvægbesætningen på Præstevej 18, fik i november 2006 en miljøgodkendelse efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven. Denne godkendelse blev i august 2010 afløst af en § 12 miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesloven). Efterfølgende er der i 2014 meddelt tilladelse til etablering af en ensilageplads efter anmeldeordningen, og i 2015 blev der meddelt en tillægsgodkendelse til § 12 miljøgodkendelsen fra 2010. I 2018 blev der meddelt en afgørelse vedrørende øget mælkeydelse og i marts 2022 blev der givet tilladelse til at etablere en ensilageplads, begge efter anmeldeordningen i Husdyrbrugloven.

Der er for nuværende godkendelse til 450 malkekøer, 346 kvier 6-25,5 mdr., 104 småkalve 0-6 mdr., 225 tyrekalve 40-70 kg., 1 årshest 500 - 700 kg og 6 får.

Der søges om miljøgodkendelse efter stipladsmodellen af eksisterende stalde til malkekøer og opdræt med et produktionsareal på i alt ca. 5.492 m².

Derudover søges godkendelse til 1.650 m² nye produktionsarealer i en nyopført velfærdsstald nord for den eksisterende kostald samt etablering af en ny gyllebeholder på 4500 m³. Gyllebeholderen placeres syd for, og i tilknytning til, de tre eksisterende gylleholdere.

Det samlede produktionsareal vil fremover være 7.142 m².

Da ammoniakfordampningen efter udvidelsen overstiger 3.500 kg NH₃-N/år, er ansøgningen indsendt som en § 16a ansøgning.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Viborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem i skema nr. 232691.

1.2 AFGØRELSE

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til den ansøgte udvidelse og fleksibilitet af malkekvægbesætningen på Præstevej 18, 8832 Skals i henhold til de gældende regler (Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 (Husdyrbrugloven) og bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)). Miljøgodkendelsen efter lovens § 16a er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af de fastsatte vilkår.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse samt kommunens bemærkninger og vurdering af de miljømæssige virkninger på naturen, miljøet og naboer.

Viborg Kommune har stillet konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning for at sikre

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredøgørelsen

- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stalde og lagre overholdes
- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen nedsættes

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de til enhver tid generelle miljøregler overholdes, herunder reglerne i den til enhver tid gældende Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).

1.3 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Produktion

Præstevej 18 har hidtil haft godkendelse til en produktion bestående af 450 malkekøer af stor race med opdræt samt 1 hest og 6 får.

Som følge af de nuværende regler, gives der ikke længere godkendelse til et antal dyr på et husdyrbrug men i stedet til et antal kvadratmeter produktionsarealer. Produktionsarealerne er groft sagt de arealer i staldbygningerne, hvor dyrene kan færdes.

Der søges om miljøgodkendelse af eksisterende stalde til malkekøer og opdræt med et produktionsareal på i alt ca. 5.492 m².

Derudover søges godkendelse til 1.650 m² nye produktionsarealer i en ny velfærdsstald samt opførelse af en ny gyllebeholder på 4500 m³.

Det samlede produktionsareal vil fremover være 7.142 m².

Placering

Husdyrbruget er placeret i landzone i et område med spredt bebyggelse og spredt beplantning. Ca. 340 meter øst for staldbygningerne findes den nærmeste nabo som også er den nærmeste nabo uden landbrugspligt, Nordholtvej 7. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Nørre Rind, der er beliggende ca. 1.100 meter syd for ejendommens anlæg. Der er ca. 2,8 km til nærmeste byzone, et sommerhusområde ved Virksund, vest for anlægget.

Husdyrbruget vil også efter udvidelsen fremtræde som en samlet enhed i landskabet, da staldbygningen opføres i samme afdæmpede farver som de eksisterende bygninger. Både velfærdsstalden og gyllebeholderen opføres i tilknytning til det eksisterende anlæg.

Udvidelsen på husdyrbruget påvirker ikke væsentligt de landskabelige, kulturhistoriske, geologiske eller naturmæssige interesser knyttet til området.

Lugt

Lugtkravene til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone overholdes af projektet.

Transporter til og fra ejendommen

Antallet af transportere med lastbil ændres ikke nævneværdigt. Antallet af transportere med traktor i ansøgt drift forventes at stige med ca. 14 % i forhold til nudrift.

Husdyrgødning

På ejendommen produceres der gylle og dybstrøelse. Dybstrøelse bliver, efter det har opnået kompostlignende karakter på møddingpladsen eller i stalden, enten udbragt eller lagt i markstak

Støv, støj og fluer

Det forventes ikke, at der som følge af udvidelsen af ejendommens bygningsmasse, opbevaringskapacitet m.v. vil opstå øgede gener med hensyn til støv, støj og fluer.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur.

Ejendommen er beliggende forholdsvist robust, med stor afstand til ammoniakfølsomme naturområder. Projektet overholder alle grænser for ammoniakafsætning på naturområderne.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende regler for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, ikke betragtes som væsentlige.

Bedst Tilgængelig Teknik (BAT)

For husdyrbrug omfattet af miljøtilladelse/-godkendelse er der altid krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik.

I forhold til at begrænse ammoniakfordampningen er dette i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. Det vejledende niveau for maksimal ammoniakfordampning fra ejendommen er overholdt.

Alle andre områder af BAT er ligeledes opfyldt.

Samlet konklusion

Viborg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets stald- og gødningsopbevaringsanlæg. For at sikre, at udvidelsen og den fremtidige drift er forenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet er der fastsat en række vilkår. Viborg Kommune vurderer, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, når vilkårene i denne godkendelse overholdes.

1.4 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort den 5. maj 2022 med en frist til den 4. juni 2022 til at indsende bemærkninger.

Naboer til ejendommen blev orienteret om ansøgningen den 3. maj 2022 med en frist på 14 dage til at indsende bemærkninger.

Der indkom ingen bemærkninger i denne høringsfase.

Udkast til miljøgodkendelse blev den d. 20. juni 2022 udsendt i høring hos naboer. Der var frist til afgivelse af bemærkninger til den d. 22. juli 2022.

Der blev ikke modtaget bemærkninger i denne høringsfase.

2 OVERSIGT OVER GODKENDELSENS VILKÅR

Nedenfor gives en oversigt over samtlige vilkår, der er stillet i miljøgodkendelsen.

Generelle vilkår.

- 1) Miljøgodkendelsen omfatter husdyrproduktionen på ejendommen Sandagergård, Præstevej 18, 8832 Skals under CVR nr. 13452695.
- 2) Husdyrproduktionen skal drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
- 3) Den, der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, såfremt landbruget foretager følgende:
  - Ejerskifte af landbruget
  - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
  - Indstilling af driften for en længere periode
- 4) Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.

Husdyrhold og produktionsareal

- 5) Produktionsarealet på 7.142 m² fordelt på de ansøgte stalde tillades drevet med følgende dyretyper, staldindretning og produktionsarealer i de enkelte staldafsnit.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
1- Kostald	5953	Naturlig ventilation	3 m	(#495676) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	2893
				(#495675) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	355
2 - Optrætsstald	5253	Naturlig ventilation	3 m	(#495685) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1135
				(#495682) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	190
				(#495680) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	49
				(#495678) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	870
3 - Ny velfærdsstald	2532	Naturlig ventilation	3 m	(#495687) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	890
				(#495686) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	760
Sum						7142

El- og vandforbrug

- 6) Energi- og vandforbruget skal registreres mindst 1 gang årligt. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.
- 7) Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt. Dokumentation herfor skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.

Spildevand

- 8) *Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, og dyretransportvogn skal foregå på støbt tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.*

Affald.

- 9) *Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.*
- 10) *Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.*
- 11) *Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal det kunne demonstreres, at affaldstyperne bliver sorterede. Det skal ligeledes kunne dokumenteres at affaldet aftages af godkendte virksomheder og transporteres af godkendte transportører, f.eks. ved hjælp af kvitteringer fra virksomhederne.*

Råvarer og hjælpestoffer

- 12) *Påfyldning af diesel skal til enhver tid ske under opsyn på en plads med fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*

Driftsforstyrrelser eller uheld.

- 13) *Der skal senest på tidspunktet for ibrugtagning af de nye staldafsnit foreligge en opdateret beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- *Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen*
- *Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan*
- *Kort over bedriften med angivelse af placering af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb m.m.*
- *En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*

Beredskabsplanen skal opdateres, når der sker ændringer på bedriften og gennemgås mindst én gang om året.

Beredskabsplanen skal have en fast tilgængelig plads på ejendommen.

Gødningstyper og mængder

- 14) *Gyllen fra ejendommen kan opbevares i de 4 gyllebeholdere med overfladeareal på henholdsvis 739 m² (3.200 m³), 965 m² (4.300 m³), 1.014 m² (4.647 m³) og 1.106 m² (4.500 m³).*
- 15) *Fast husdyrgødning fra ejendommen kan opbevares på den nuværende møddingsplads med et areal på 274 m².*

16) *Beholdere til husdyrgødning skal mindst én gang om året tømmes helt, og der skal ske udvendig og om muligt indvendig inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.*

17) *Håndtering af husdyrgødning skal foregå under opsyn, således spild undgås.*

Lugt

18) *Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan til reduktion af lugtgenerne. Kommunen skal godkende handlingsplanen, og bedriften skal derefter gennemføre den.*

Skadedyr

19) *Der skal løbende foretages observationer, således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.*

Transport

20) *Transport til og fra ejendommen skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne med hensyn til minimering af lugt-, støj- og støvgener.*

Støj

21) *Såfremt der kommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens Vejledning overholdes.*

Vejledningens afskæringskriterier er følgende:

Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

	Klokken	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag – fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	½ time	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

Støv

22) *Opbevaring og håndtering af landbrugets foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt landbrugets drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener, der efter Viborg Kommunes vurdering medfører gener for omgivelserne.*

BAT

23) *Bedriften skal i forbindelse med tilsyn kunne redegøre for foretagne tiltag vedrørende renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.*

Ophør

- 24) *Ved ophør af dyreholdet skal alle anlæg tømmes og rengøres for husdyrgødning. Husdyrgødningen skal bortskaffes efter gældende regler. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.*

3 GENERELLE FORHOLD

3.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen efter Husdyrbruglovens § 16a gælder for husdyrproduktionen på Sandagergård, Præstevej 18, 8832 Skals. Ejendommen har CVR nr. 13452695.

Ejeren af Sandagergård ønsker at få godkendt en ny velfærdsstald, som opføres umiddelbar nord for den eksisterende kostald. Samtidig søges der om at etablere en ny gyllebeholder på 4.500 m³ i tilknytning til husdyrbrugets øvrige gyllebeholdere

Det samlede produktionsareal er i ansøgt drift på 7.142 m².

3.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Ønskede ændringer af anlæg skal meddeles til Viborg Kommune, som afgør, om de ønskede ændringer på bedriften udløser krav om miljøgodkendelse. Ændring i ejerforhold for ejendommen skal desuden meddeles til Viborg Kommune.

3.3 GYLDIGHED

Miljøgodkendelsen skal udnyttes inden for 6 år. Ved udnyttelse forstås, at det ansøgte er bragt til udførelse. F.eks. er en godkendelse udnyttet, når det ansøgte byggeri er opført og taget i brug. Hvis godkendelsen ikke er udnyttet indenfor 6 år, vil den del af godkendelsen, som ikke er blevet udnyttet, automatisk bortfalde.

Hvis en godkendelse, der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år (kontinuitetsbrud). Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

3.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Vilkår for eventuel revurdering af § 16a godkendelser meddeles som påbud efter Husdyrbruglovens §§ 39 og 40.

3.5 GENERELLE VILKÅR

På baggrund af ovenstående fastsættes følgende generelle vilkår:

- 1) *Miljøgodkendelsen omfatter husdyrproduktionen på ejendommen Sandagergård, Præstevej 18, 8832 Skals under CVR nr. 13452695.*

- 2) *Husdyrproduktionen skal drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.*
- 3) *Den, der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, såfremt landbruget foretager følgende:*
  - *Ejerskifte af landbruget*
  - *Hel eller delvis udskiftning af driftsherre*
  - *Indstilling af driften for en længere periode*
- 4) *Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.*

4 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

4.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV. - ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget på Præstevej 18 er en eksisterende malkekvægsproduktion.

Etablering, udvidelse og ændring af anlæg, der medfører forøget forurening eller forøgede gener for omgivelserne, skal overholde afstandskravene i lovens §§ 6 og 8. I nedenstående skema er anført afstandskravene samt den faktiske afstand til området fra den ansøgte velfærdsstald.

Anlægstype	Afstandskrav	Afstand målt fra nybyggeri hvor udvidelsen sker
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter	651 m
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter	1246 m
3) Vandløb og søer	15 meter	661 m
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	53 m
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	Overholdt
6) Beboelse samme ejendom	15 meter	178 m
7) Naboskel (ny stald)	30 meter	2,0 m
8) Nærmeste nabo	50 meter	364 m

Område	Afstandskrav	Afstand målt
Eksisterende eller kommuneplanlagt byzone eller sommerhusområde	50 meter	2711 m
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 meter	1691 m
Nabobeboelse	50 meter	364 m
Kategori 1 og 2 natur	10 meter	Over 1000m

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven er det ikke tilladt at etablere, udvide eller ændre husdyranlæg, hvis afstanden til ammoniakfølsomme naturtyper (enten indenfor eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder) er mindre end 10 meter. Der er ikke sådanne naturtyper indenfor 10 m, og afstandskravet i § 7 i Husdyrbrugloven er dermed overholdt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Den ansøgte velfærdsstald ønskes placeret ca. 2 m fra naboskel. Da nabomatriklen, der er åben mark ejes af familien på Sandagergård meddeler Viborg kommune hermed dispensation for afstandskravet på 30 m.

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, sø- og åbeskyttelseslinjer samt bevaringsværdige landskaber.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår i forhold til beskyttelseslinjer m.v.

4.2 PLACERING I LANDSKABET - ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er placeret i et primært jordbrugsområde, der i Kommuneplanen 2017-2029 er udpeget som et værdifuldt landbrugsområde. Husdyrbruget er placeret i landzone i et område med spredt bebyggelse og spredt beplantning og vil også efter udvidelsen fremtræde som en samlet enhed i landskabet, da staldbygninger m.v. er opført i tilknytning til hinanden. Farven på den nye stald vil være sammenfaldende med farvevalget på den eksisterende bygningsmasse. Den eksisterende bygningsmasse er med afdæmpede farver.

Ca. 340 meter øst for staldbygningerne findes den nærmeste nabo som også er den nærmeste nabo uden landbrugspligt, Nordholtvej 7. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Nørre Rind der er beliggende ca. 1.100 meter syd for ejendommens anlæg. Der er ca. 2,8 km til nærmeste byzone, Virksund, vest for anlægget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Samlet vurderer Viborg Kommune, at ejendommen er velindpasset i landskabet med det planlagte materialevalg, samt at ejendommen med det eksisterende og nye byggeri ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår af landskabelig karakter.

5.1 HUSDYRHOLD OG PRODUKTIONSAREAL

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der søges om miljøgodkendelse efter stipladsmodellen af eksisterende stalde til malkekøer og opdræt med et netto produktionsareal på i alt 5.492 m² fordelt på følgende bygninger:

- Eksisterende kostald, indrettet med sengebåse med spalter med et produktionsareal på 2.893 m² samt et staldafsnit med dybstrøelse med et produktionsareal på 355 m².
- Eksisterende opdrætsstald, indrettet med sengebåse med spalter med et produktionsareal på 1.325 m² og et staldafsnit med dybstrøelse på 919 m². Der er et produktionsareal i stalden på 2.244 m².

Derudover søges yderligere godkendelse til en ny velfærdsstald med et samlet netto produktionsareal på 1.650 m²:

- Nyt staldafsnit indrettet med sengebåse med spalter med et produktionsareal på 890 m² samt et dybstrøelsesareal på 760 m².

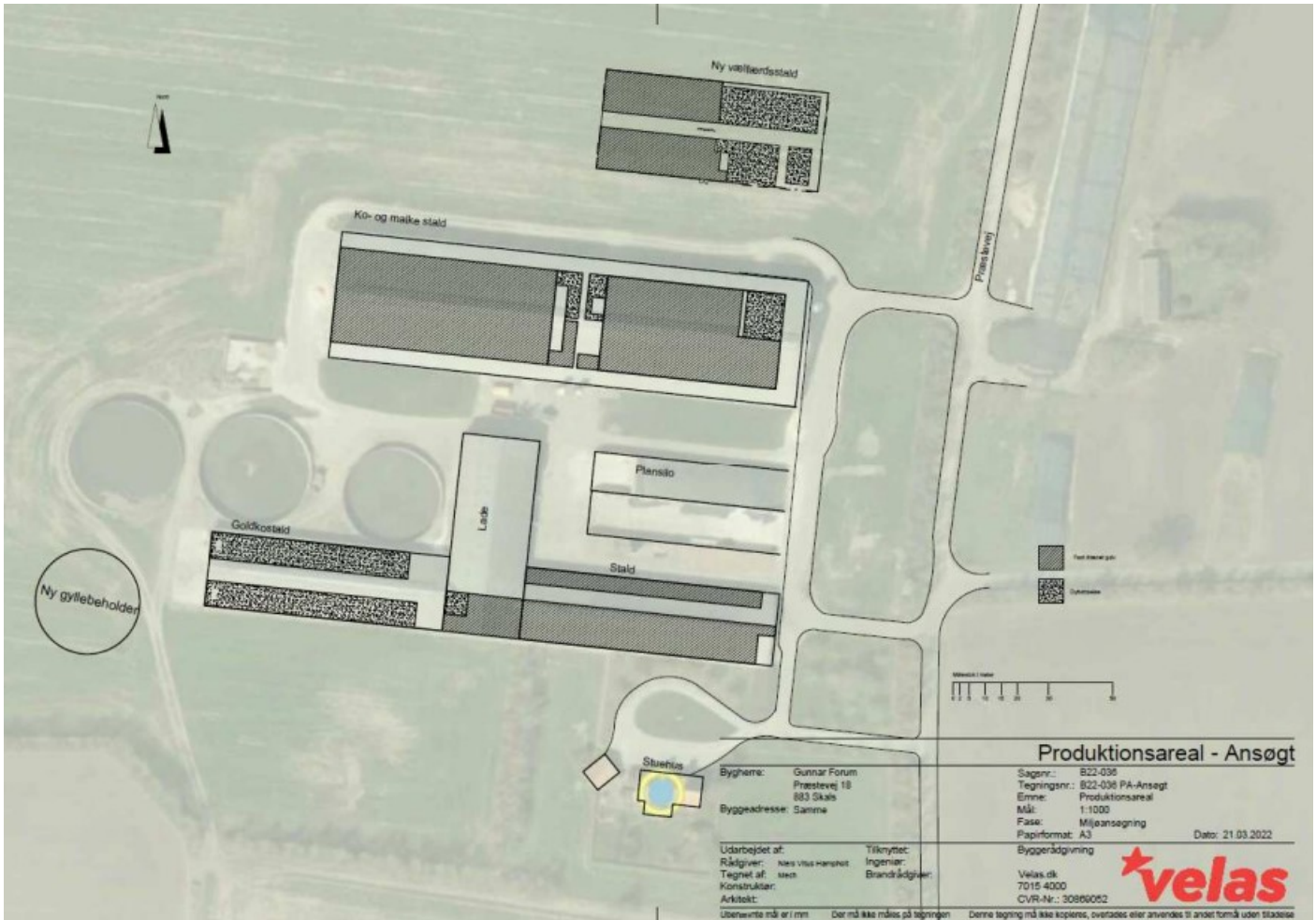
Det samlede produktionsareal bliver 7.142 m²

Der er fast bund med afløb til opsamlingsbeholder i alle stalde med dybstrøelsesarealer.

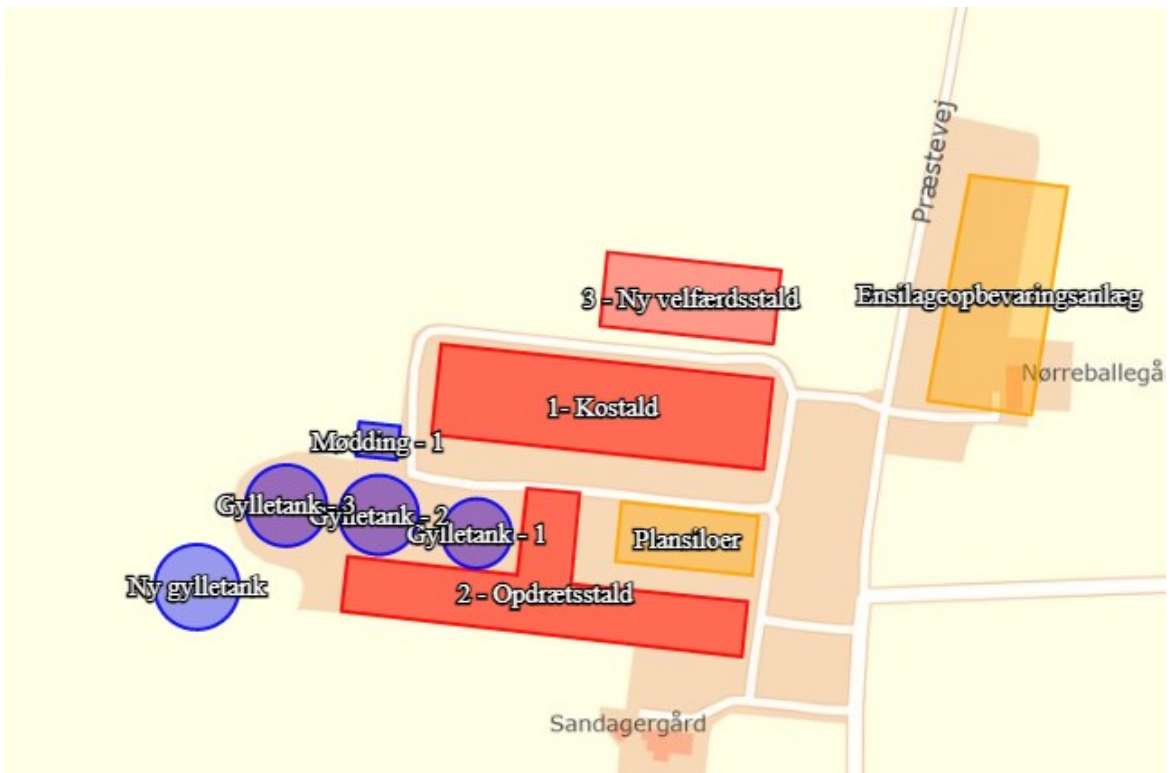
I nedenstående figurer 1 og 2 ses en situationsplan med placeringen af nuværende og nye staldafsnit, foderopbevaringsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg m.v.

Figur 1 Situationsplan (grå markering er fast drænet gulv og nopret markering er dybstrøelse).

Figur 2 Situationsplan fra Husdyrgodkendelse.dk

Detaljeret oversigt over stalde og gulvtyper kan ses i nedenstående tabel 1.

Tabel 1. Stalde og produktioner

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
1 - Kostald	5953	Naturlig ventilation	3 m	(#495676) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	2893
				(#495675) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	355
2 - Oprætsstald	5253	Naturlig ventilation	3 m	(#495685) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1135
				(#495682) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	190
				(#495680) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	49
3 - Ny velfærdsstald	2532	Naturlig ventilation	3 m	(#495687) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	890
				(#495686) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	760
Sum						7142

De anvendte flexgrupper ses i nedenstående tabel 2

Tabel 2. Flexgrupper

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen	
Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb
Heste. Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb
Får og geder. Dybstrøelse	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er som følge af den nugældende Stipladsmodel størrelsen af produktionsarealet (staldarealet, hvor dyrene har adgang) samt dyre- og gulvtype der er afgørende for produktionens miljømæssige belastning. Der stilles derfor vilkår om, at de angivne produktionsarealer, gulv- og dyretyper overholdes, staldenes placering ses af ovenstående situationsplan. I forhold til fordampning af ammoniak medregnes overfladearealerne på gødningsopbevaringsanlæggene også til det samlede areal med fordampning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår til staldene:

- 5) Produktionsarealet på 7.142 m² fordelt på de ansøgte stalde tillades drevet med følgende dyretyper, staldindretning og produktionsarealer i de enkelte staldafsnit.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
1 - Kostald	5953	Naturlig ventilation	3 m	(#495676) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	2893
				(#495675) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	355
2 - Opdrætsstald	5253	Naturlig ventilation	3 m	(#495685) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1135
				(#495682) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	190
				(#495680) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	49
3 - Ny velfærdsstald	2532	Naturlig ventilation	3 m	(#495678) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	870
				(#495687) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	890
				(#495686) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	760
Sum						7142

5.2 FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På baggrund af indholdet af næringsstoffer i grovfoderet, udarbejdes der foderplaner til dyrene. Foderet er, ved hjælp af foderplanerne, tilpasset de enkelte dyregruppers aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der ellers ville ende som uudnyttede næringsstoffer i husdyrgøddingen.

Grovfoder opbevares dels i plansiloerne og dels i markstakke i det omfang, plansiloerne ikke kan rumme den producerede mængde ensilage. Kraftfoder opbevares i foderladen

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der med den planlagte opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles ingen vilkår for fodring.

5.3 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle staldbygninger er indrettet med naturlig ventilation, hvorfor der ikke er ventilationsafkast på tagene. Naturlig ventilation er med til at sikre et stort luftskifte, hvilket betyder, at staldgulvene er forholdsvis tørre, og det store luftskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt i staldene.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT for ventilation i kvægstalde er at reducere energiforbruget ved at anvende naturlig ventilation, hvor det er muligt. Viborg Kommune vurderer, at bedriften på Præstevej 18 med det valgte system med naturlig ventilation, lever op til kravet om BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles ikke vilkår til ventilation på ejendommen.

5.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energi

Ventilation

Alle stalde er naturligt ventilerede, og der er derfor ikke energiforbrug til ventilation.

Malkning

Der udføres eftersyn af malkeanlæg, der sikrer, at anlægget fungerer energimæssigt forsvarligt. Ansøger har etableret varmegenvinding fra mælkekøler til opvarmning af drikkevand til dyrene og opvarmning af stuehuset.

Transport

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter. Logistikken mellem foderopbevaring, blandedanlæg og stalde er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget på ejendommen.

Belysning

Der er energibesparende skumringsbelysning i den nyeste stald og der anvendes lavenergilysstofrør.

Det forventes at elforbruget i den ansøgte situation udgør 250.000 kWh.

Vand

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Eventuelle lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Kølevandet fra køling af mælken genanvendes til drikkevand til køerne. Vandforbruget forventes at blive 33.218 m³ om året.

Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til energiforbrug og andet resurseforbrug i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår, idet forbruget vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

I henhold til BREF er det med henblik på at reducere energiforbruget BAT at anvende naturlig ventilation. Det er desuden BAT at anvende lavenergibelysning.

I henhold til BREF er det med henblik på at reducere vandforbruget BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager.

Sammenholdes ansøgers tiltag med henblik på reduktion af energiforbruget med BREF-dokumentet, vurderes det, at det ansøgte projekt lever op til BAT

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at energi- og vandforbruget vil være på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 6) *Energi- og vandforbruget skal registreres mindst 1 gang årligt. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.*
- 7) *Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid fungerer energimæssigt optimalt. Dokumentation herfor skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.*

5.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den årlige mængde af rengøringsvand og drikkevandsspild er estimeret til 2.939 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholderen. Denne mængde er medregnet i kapacitetsopgørelsen.

Regnvand fra møddingspladsen ledes til separat opsamlingsbeholder.

Regnvand og ensilagesaft fra ensilagepladserne bliver opsamlet og udsprinklet separat.

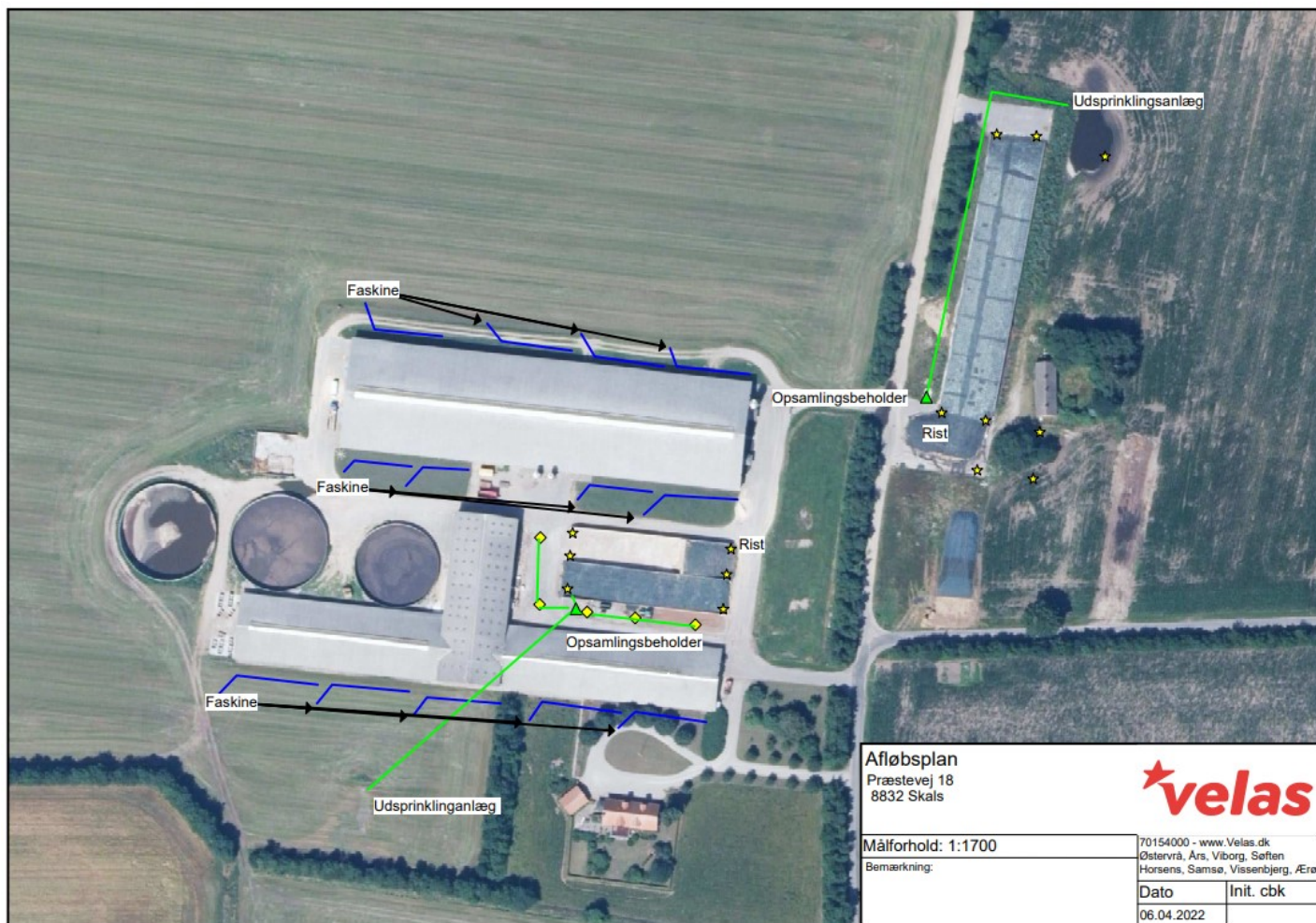
Tagvand fra staldbygningerne samles og bortledes til faskine.

Vask af maskiner foregår vest for 2. opdrætsstald (se s. 15) og spildevandet ledes til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra stuehus afledes til renseanlæg.

Nedenstående figur 3 viser, hvorledes spildevand afledes/opsamles på Præstevej 18.

Figur 3. Spildevandsplan

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vand fra rengøring af malkeanlægget og staldanlægget ledes til gyllebeholder, hvorfor det vurderes, at der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand.

Der gøres opmærksom på, at der skal søges tilladelse til at aflede spildevandet. Senest i forbindelse med bygning af den nye stald, skal der søges om tilladelse til afledning af tagvandet.

Viborg Kommune vurderer, at afledningen af de forskellige former for spildevand foregår indenfor rammerne af gældende lovgivning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for vaskevand:

- 8) *Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og dyretransportvogn skal foregå på støbt tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.*

5.6 AFFALDSPRODUKTION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Affald

Generelt bemærkes, at al affald vil blive bortskaffet i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Beskrivelse af opbevaringsforhold og bortskaffelse er beskrevet i nedenstående tabel 3:

Tabel 3. Affald

Affaldshåndtering

Fast affald			
Affaldstype	Mængde pr. uge/mdr. år	Opbevaring (beholder og placering)	Bortskaffelse (afhentes af/destination)
Plast fra emballage, papir, nylonsække, katedre, tømte, rengjorte dunke o. a. brændbart.	Ca. 10 tons/år	Container	Afhentningsordning med privat firma
Jern og skrot	1 t/år	Maskinhus	Skrothandler
Ensilageplast	8-10 t/år	Container	Afhentningsordning privatfirma
Farligt affald			
Affaldstype	Mængde pr. uge/mdr. år	Opbevaring (beholder og placering)	Bortskaffelse (afhentes af/destination)
Kemikalier	200 kg rengjorte dunke	Teknikrum	Kommunal genbrugsplads
Klinisk risikoaffald (medicinrester og kanyler)	1 kanylebeholder		Dyrlægen
Spildolie	250 liter	Maskinhus	Dansk Oliegenbrug
Oliefiltre	5-10 stk.	Maskinhus	Dansk Oliegenbrug
Emballage sprøjtemidler	50 kg	Maskinhus	Kommunal genbrugsplads
Sprøjtemiddelrester	0-20 liter/år	Maskinhus	
Akkumulatorer/batterier	5-10 kg/år	Maskinhus	Kommunal genbrugsplads
Lysstofrør/glas	10-20 stk. LED årligt	Teknikrum	Kommunal genbrugsplads
Spraydåser	10 stk. årligt	Teknikrum	Kommunal genbrugsplads

Døde dyr

Døde dyr opbevares under kadaverkappe, hvor de ikke kan ses fra offentlig vej, og med god afstand til naboer. Dyrene placeres på spalter, så de ikke rører jorden. Der er indgået aftale med DAKA om afhentning af døde dyr, som afhentes efter behov. Dette er ca. hver 2. uge.

Det vurderes at opbevaring af døde dyr lever op til de gældende krav, og ikke er til gene for naboer.

Olie, kemikalier og medicinaffald

Olieaffald, opbevares i maskinhus. Der er fast gulv i maskinhus og ingen afløb. Der er opsugende materiale (kattegrus, savsmuld mv.) i maskinhuset, som anvendes ved spild af olie.

Medicinrester og tom emballage returneres eller afhændes til kommunens modtageordning for farligt affald.

Sprøjtemidler opbevares i sikret rum i kviestalden.

Rengøringsmidler opbevares i robotrummet og bortskaffes til den kommunale genbrugsplads.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler. Bortskaffelsen skal i øvrigt ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ for erhverv.

Håndtering af døde dyr skal leve op til kravene i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011.

Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "farligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af farligt affald/klinisk risikoaffald. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.

Det skal bemærkes, at landbrugsfolie betragtes som genanvendeligt erhvervsaffald, og det skal derfor afleveres til en godkendt aftager.

Viborg Kommune vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for affaldshåndtering:

9) *Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.*

10) *Olie og kemikalier (gældende både råvarer og affald) skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.*

11) *Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal det kunne demonstreres, at affaldstyperne bliver sorteret. Det skal ligeledes kunne dokumenteres at affaldet aftages af godkendte virksomheder og transporteres af godkendte transportører, f.eks. ved hjælp af kvitteringer fra virksomhederne.*

5.7 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er 2 olietanke på ejendommen. En nedgravet olietank fra 1997 på 2.500 liter der er ved at blive udfaset og en olietank fra 2004 på 4.000 liter, der er i drift. Det årlige forbrug af diesellole forventes at være 60.000 l.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der stilles vilkår om, at håndtering af olie, spildolie og brændstof skal foregå på en måde, så der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand eller undergrund. Viborg Kommune vurderer med de stillede vilkår og ovenstående beskrevne drift, at der er minimal risiko for forurening med olie fra råstofftankene.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift af olietanke:

12) Påfyldning af diesel skal til enhver tid ske under opsyn på en plads med fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

5.8 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er allerede forud for denne miljøgodkendelse en beredskabsplan på ejendommen, der beskriver hvilke forholdsregler medarbejdere og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer. I forbindelse med ansøgning om udvidelse er beredskabsplanen blevet opdateret.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at den foreliggende beredskabsplan for ejendommen på tilfredsstillende vis beskriver, hvorledes man skal forholde sig ved kritiske situationer, såfremt beredskabsplanen opdateres efter behov.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår til beredskabsplan:

13) Der skal senest på tidspunktet for ibrugtagning af den nye stald foreligge en opdateret beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- *Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen*
- *Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan*

- *Kort over bedriften med angivelse af placering af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb m.m.*
- *En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*

Beredskabsplanen skal opdateres, når der sker ændringer på bedriften og gennemgås mindst én gang om året.

Beredskabsplanen skal have en fast tilgængelig plads på ejendommen.

6.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Følgende opbevaringslagre findes på ejendommen, tabel 4:

Tabel 4. Opbevaringslagre

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gylletank - 1	Flydende				739
Gylletank - 2	Flydende				965
Gylletank - 3	Flydende				1014
Ny gylletank	Flydende				1106
Mødding - 1	Fast				274

Ejendommen har tre eksisterende gyllebeholdere på 4.647 m³(3), 4.300 m³(2) og 3.200 m³(1) ialt 12.147 m³.

Derudover har ejendommen adgang til 1.200 m³ på Præstevej 17 samt en gyllebeholder på 1.200 m³ beliggende på en mark ved Nørre Rind, der ligeledes ejes af ansøger.

Derudover er der omtrent 800 m³ under spalterne i staldene. Den nye gyllebeholder vil være på 4500 m³. Placeringerne fremgår af situationsplanen på side 15.

Den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen er således 19.847 m³.

Ejendommen forventes årligt at producere 18.068 m³ flydende husdyrgødning, hvilket resulterer i et opbevaringskrav på 13.551 m³.

Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet i de eksisterende gyllebeholdere, men ansøger ønsker, at have så megen opbevaringskapacitet til rådighed, at udkørsel ikke bestemmes af en fyldt gyllebeholder, men af afgrødernes behov.

Dybstrøelse bliver efter det har opnået kompostlignende karakter på møddingpladsen på 274 m² eller i stalden enten udbragt eller lagt i markstak. Der produceres ca. 1.270 t dybstrøelse/år.

Ensilagesaften og restvandet fra ensilagepladserne bliver opsamlet og udsprinklet og indgår derfor ikke i opgørelse for husdyrgødningen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at gylle håndteres på en måde, som minimerer risikoen for gylleuheld på ejendommen. Viborg Kommune vurderer ligeledes, at den ansøgte gyllebeholder er erhvervsmæssig nødvendig.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødningen forventes ikke at medføre gener, der kan have en væsentlig negativ indvirkning på miljøet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning:

- 14) Gyllen fra ejendommen kan opbevares i de 4 gyllebeholdere med overfladeareal på henholdsvis 739 m² (3.200 m³), 965 m² (4.300 m³), 1.014 m² (4.647 m³) og 1.106 m² (4.500 m³).*
- 15) Fast husdyrgødning fra ejendommen kan opbevares på den nuværende møddingsplads med et areal på 274 m².*
- 16) Beholdere til husdyrgødning skal mindst én gang om året tømmes helt, og der skal ske udvendig og om muligt indvendig inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.*
- 17) Håndtering af husdyrgødning skal foregå under opsyn, således spild undgås.*

7.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabet af ammoniak fra husdyrbrug vil bl.a. afsættes i de omkringliggende naturområder og kan medføre ændringer af kvælstofsårbare naturtyper og resultere i faldende artsrigdom og stigende dominans af mere almindelige plantearter.

For at beskytte de kvælstoffølsomme naturtyper, er der i husdyrlovgivningen stillet krav til den maksimalt tilladte ammoniakafsætning på naturområder i forbindelse med udvidelser eller ændringer af husdyrbrug. IT ansøgningsystemet beregner automatisk afsætningen (depositionen) af ammoniak i de naturområder, der udpeges i ansøgningen.

Den samlede ammoniakfordampning fra ejendommen er 9.022 kg NH₃-N pr. år i ansøgt drift. Det er en stigning i forhold til nudriften og 8-års driften på 1.873 kg. Nedenstående tabel 5 viser den samlede ammoniakfordampning fra stalde og lagre til opbevaring af husdyrgødning.

Tabel 5. Ammoniakfordampning fra stalde og lagre

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	7393,5	1628,1	9021,7
Nudrift	5963,0	1185,6	7148,6
8 års-drift	5963,0	1185,6	7148,6

Afskæringskriterier i forhold til natur

Der gælder følgende fastlagte krav til, hvor meget kvælstof der må afsættes på forskellige kategorier af omkringliggende natur:

Tabel 6. Afskæringskriterier i forhold til natur.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
<p><u>Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1:</u> Kategori 1 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder), som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen.</p>	<p>Maks. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg NH₃-N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg NH₃-N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg NH₃-N/ha/år ved 0 husdyrbrug</p>
<p><u>Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2:</u> Kategori 2 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.</p>	<p>Maks. totaldeposition på 1,0 kg NH₃-N/ha pr. år.</p>
<p><u>Kategori 3:</u> Kategori 3 natur omfatter; Heder, moser og overdrev udenfor Natura 2000 områderne, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.</p>	<p>Maks. merdeposition på 1,0 kg NH₃-N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg NH₃-N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg NH₃-N/ha pr. år.</p>

Kategori 1-natur

De nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er habitatområde Nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk. Totalbelastningen er beregnet til 0,2 kg N/ha. Kravet til denne kategori er maksimalt 0,7 kg N/ha i totalbelastning, og derfor vurderes det, at uanset naturtype vil der ikke være en nævneværdig påvirkning på området.

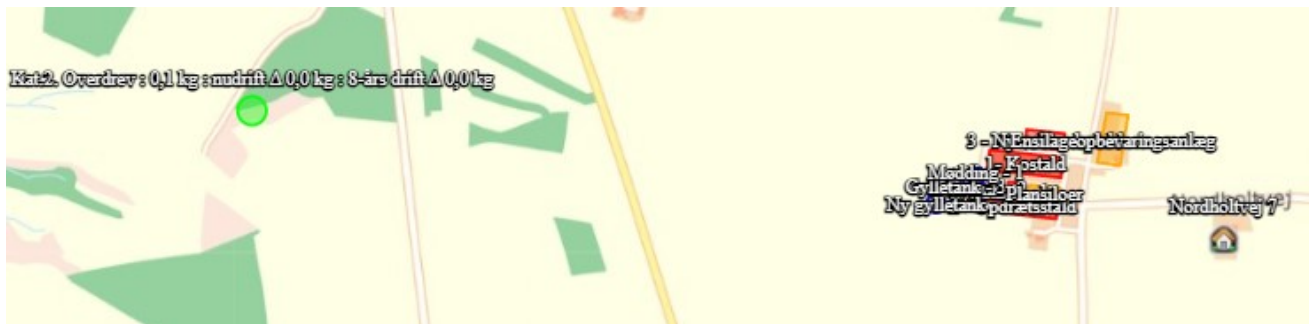
Figur 4. Nærmeste kategori 1 natur

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3, og som er større end 2,5 ha. Totalbelastningen af dette område er beregnet 0,1 kg N/ha. Kravet til denne kategori er maksimalt 1,0 kg N/ha i totalbelastning.

Figur 5. Nærmeste kategori 2 natur

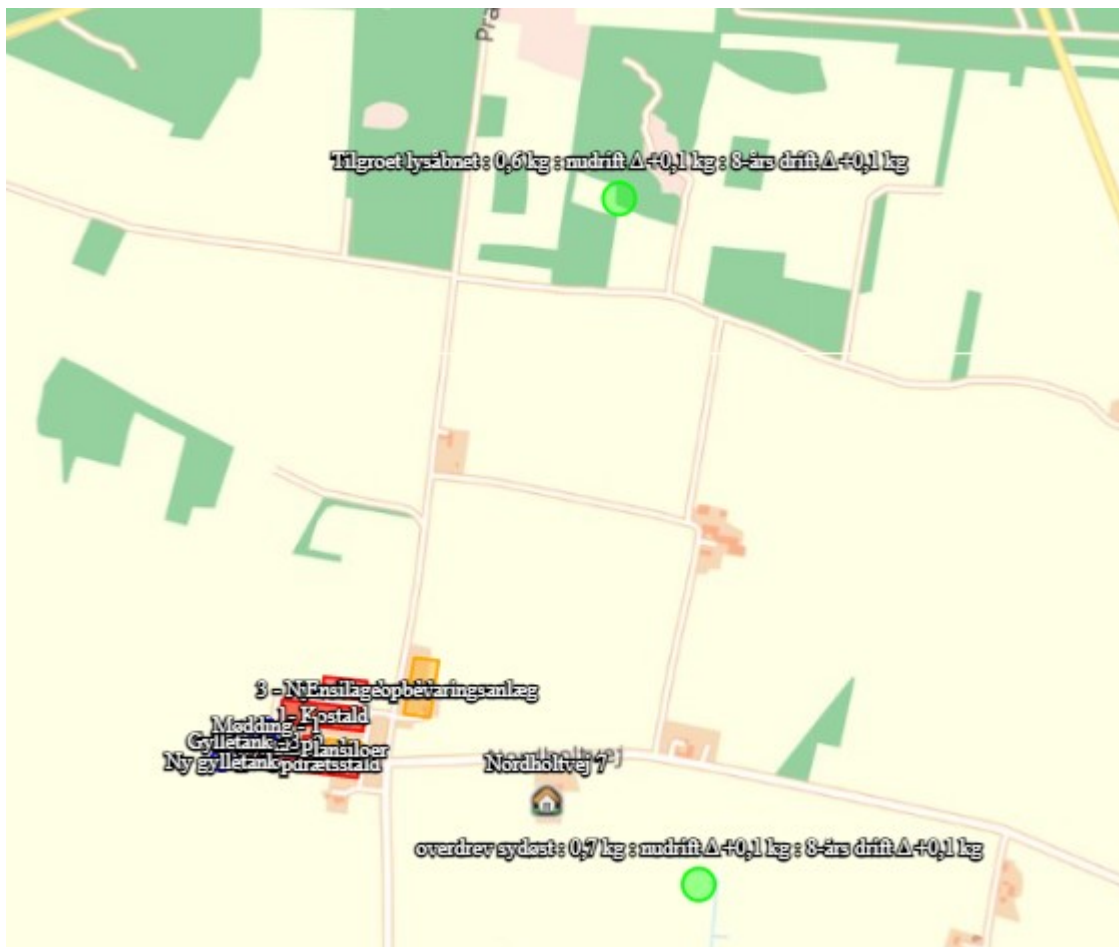

Kategori 3-natur

Nærmeste kategori 3 natur er en mose mod sydøst. merbelastningen af dette område er beregnet til 0,1 kg N/ha. Kravet til denne kategori er maksimalt 1,0 kg N/ha i merbelastning

Nærmeste tilgroet lysåbne areal ligger mod nordøst og har en merbelastning på 0,1 kg N/ha. Kravet til denne kategori er maksimalt 1,0 kg N/ha i merbelastning.

Figur 6. Nærmeste kategori 3 natur

I nedenstående tabel 7 ses ammoniakberegningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 7. Ammoniakberegninger

Samlet emission: 9021,7 (kg NH ₃ -N/år)		Meremission (8 års-drift): 1873,0 (kg NH ₃ -N/år)		Meremission (nudrift): 1873,0 (kg NH ₃ -N/år)			
Oversigt af naturpunkter ? i							
Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
kat.1. vest Hede/overdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,2
Kat.2. Overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
kat 1 sydvest Hede/overdrev	Kategori 1	Ansøger	1	Mk	0,0	0,0	0,1
Tilgroet lysåbnet	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,6
overdrev sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,7

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Arter, der er beskyttet ifølge habitatdirektivets Bilag IV, må ikke indfanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres yngle- og rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges. Det er lodsejerens ansvar at sikre sig, at driftsændringer ikke skader Bilag IV arters yngle- og rasteområder. På nuværende tidspunkt er der 39 dyrearter i Danmark, der er vurderet som særligt sårbare eller truede, hvorfor de fremgår af EU's Habitatdirektiv Bilag IV.

Ud fra kortmateriale på naturdata.dk er der ikke registreret forekomster af bilag IV arter indenfor 1000m fra ejendommen.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have yngle eller rasteområder på eller omkring ejendommen og dens udspretningsarealer. Det vurderes umiddelbart, at der kan være damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, trolldflagermus, dværgflagermus, odder, stor vandsalamander og markfirben i området

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ovenstående miljøtekniske redegørelse er taget fra Miljøkonsekvensrapporten, der er udarbejdet af ansøgers konsulent. Alle relevante naturarealer, afstande og beregninger er kontrolleret og fundet i orden. Et kategori 3 overdrev er ikke et overdrev men en kategori 3 mose, hvilket dog ikke har betydningen for konklusionen.

Samlet vurderes det, at ejendommen er beliggende forholdsvis robust med god afstand til ammoniakfølsomme naturområder. De påtænkte udvidelser og ændringer på Præstevej 18 vil derfor ikke give anledning til væsentlige påvirkninger på de omkringliggende naturarealer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ikke særlige vilkår vedrørende ammoniakfordampning.

7.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I IT-ansøgningssystemet vurderes og beregnes lugt udelukkende ud fra staldene med dyr. Lugt fra opbevaringsanlæg og lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberetningen og håndteres derfor ved hjælp af de generelle regler. For ejendommens staldafsnit er der ud fra angivelser på kortet i IT-systemet beregnet afstand og retning fra anlægget til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde.

Nedenstående tabel 8 viser de beregnede geneafstande for lugt. Geneafstanden er et udtryk for den afstand fra staldanlægget til hhv. nabo, samlet bebyggelse og byzone, hvor lugten kan betragtes som væsentlig, hvis man er tættere på husdyrbruget end denne afstand. Geneafstanden skal som udgangspunkt overholdes fra landbruget og ud til de omkringliggende, udpegede punkter.

Nærmeste nabobeboelse er Nordholtvej 7, nærmeste beboelse, der indgår i samlet bebyggelse, er Sundvej 55. Nærmeste byzone Bøstrup By, Ørslevkloster.

Tabel 8. Oversigt over lugtberegninger i forhold til nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Nordholtvej 7 	0	NY	175,2	175,2	421,9	Ja
Sundvej 55 	0	NY	575,3	517,8	1240,9	Ja
Bøstrup By, Ørslevkloster 	0	NY	787,1	787,1	2843,7	Ja

Beregningerne viser, at staldanlægget overholder afstandskravene til både nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone for så vidt angår lugt. Der er ingen andre husdyrbrug indenfor 100 meter fra den udpegede nabo. Der er ingen andre husdyrbrug med en større ammoniakemission end 750 kg NH₃-N årligt indenfor 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone, hvorfor der ikke skal regnes kumulation af lugt.

Lugtkonsekvenszonen er beregnet til 647 meter. Naboer bosiddende indenfor denne afstand af staldanlægget vil kunne opleve lugt fra husdyrbruget, men ikke i en grad, som er generende.

Staldene er indrettet med naturlig ventilation, hvilket betyder, at luften bliver opblandet og fortyndet, inden den falder ned i området omkring stalden. Derved formindskes lugten.

Eftersom ejendommen er beliggende frit og overholder lugtgeneafstandene, er der som udgangspunkt ikke grundlag for at antage, at der er behov for særlige tiltag til begrænsning af lugt fra ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Viborg Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende forebyggende vilkår omkring lugt:

18) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan til reduktion af lugtgenerne. Kommunen skal godkende handlingsplanen, og bedriften skal derefter gennemføre den.

7.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter anvisninger fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Der kan være en risiko for opformering af fluer og andre skadedyr. Det er derfor vigtigt at der opretholdes en god hygiejne, og daglig rengøring er en væsentlig parameter til bekæmpelse af fluer.

Fluegener

Fluelaver bekæmpes i dybstrøelsen ved hyppig udmugning og vanding med bekæmpelsesmiddel.

Rottebekæmpelse

Der er indgået en aftale med et privat firma til bekæmpelse af skadedyr. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (BEK nr. 2307 af 06/12/2021)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Retningslinjerne for skadedyrsbekæmpelse fra Skadedyrlaboratoriet, AU, Institut for Agroøkologi skal danne grundlag for niveauet af skadedyrsbekæmpelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for kontrol af skadedyr:

19) Der skal løbende foretages observationer, således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

7.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er etableret to tilkørselsveje til gårdanlægget. Disse veje sikrer, at trafikken afvikles hensigtsmæssigt med de hensyn, der skal tages til naboer, veterinære forholdsregler osv. Det vurderes, at der ved udkørsel fra anlægget er gode oversigtsforhold. Det samlede antal af transporter forventes at stige.

Hver dag bliver der afhentet mælk med lastbil. Antallet af afhentninger kommer ikke til at stige, da lastbilerne blot vil afhente en større mængde mælk.

Kørsel i forbindelse med levering af brændstof og andre varer, vil blive på omtrent samme niveau dog med større leverancer end indtil videre.

Det tilstræbes at holde kørslen i spidsbelastningsperioderne inden for normal arbejdstid.

Ejendommen ligger i et landområde. Hovedparten af udbringningsarealerne ligger omkring ejendommen. Det betyder, at gylle- og fodertransporter til og fra disse arealer foregår i landområde uden at berøre tæt beboede områder. Transporten af gylle til aftalearealer længere væk foregår med lastbil, som indgår naturligt i det samlede trafikbillede, uden at der vil være nævneværdige øgede gener for omgivelserne.

Antallet af transportere i nudrift og ansøgt drift er beskrevet i tabel 9 herunder.

Tabel 9. Transporter til og fra ejendommen

Transporttype	Antal transportere pr. år i nudrift	Antal transportere pr. år i ansøgt drift	Tidsinterval	Hyppeghed	Forskel i antallet af transportere
Lastbiltransporter					
Kraftfoder	26	26			
Afhentning af mælk	365	365	Variabelt	Hver dag	
Døde dyr	26	26			
Levende dyr	90	90			
Affald	24	24			
Sækkevarer/løsvarer	15	15			
Traktor					
Gyllekørsel	600	650			50
Fast gødning	20	40			20
Grovfoder	1000	1200			200
Halm	20	20			

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at hvis transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel og hovedparten af transporten primært foregår indenfor normal arbejdstid, kan dette foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende. Dette skal ses i lyset af, at der ikke køres gennem nogen større landsbyer.

Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg, eller der skal foretages tilsvarende forholdsregler, der sikrer, at spild af gylle ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår til transport:

- 20) Transport til og fra ejendommen skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne med hensyn til minimering af lugt-, støj- og støvgener.

7.5 STØJ FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme støj fra følgende kilder:

Tabel 10. Driftsperioder og placering af støjkilder på ejendommen

Støjkilde	Placering	Tidsinterval	Tiltag mod støjkilder
Ventilationsanlæg	<i>Naturlig ventilation</i>	Ingen støj	Der forekommer ikke støj fra ventilationsanlæg, da der er naturlig ventilation i alle staldafsnit
Kompressor til malkeanlæg	<i>Malkerum</i>	Der anvendes malkebotter som hele døgnet.	Placeret indendørs
Højtryksrensere	<i>Brug af højtryksrensere til vask af stalde sker inde døre</i>	Højtryksrensere anvendes ca. 25 timer om året i forbindelse med rengøring af stalde og maskiner	Højtryksrenseren vedligeholdes
Mælkekøling Traktordreven fuldodervogn	<i>Tankrum Ved plansilo</i>	Ingen generende støj Læsning samt blanding og udfordring af foder, i alt 4 timer pr. gang	Placeret indenfor
Aflæsning af foder	<i>I foderlade</i>		Tomgangskørsel undgås
Kørsel med ensilage	<i>Ved plansilo</i>	Der vil være periodisk støj ved kørsel med ensilage	Maskinerne vedligeholdes, tomgangskørsel undgås
Ensiling	<i>Ved plansilo</i>	Der vil være periodisk støj ved ensiling. I høst og ensiling af foderafgrøder vil der kunne forekomme perioder med aktivitet med redskaber og maskiner hele døgnet.	Maskinerne vedligeholdes, tomgangskørsel undgås

Håndtering af gylle		Der vil være periodisk støj ved omrøring og pumpning af gylle	
Håndtering af dybstrøelse		Der vil være periodisk støj ved læsning af dybstrøelse	
Transport til og fra ejendommen (se afsnit vedr. transport)		Se afsnit vedr. transport Brugen af traktor er normalt begrænset til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes støj udover dagtimerne i forbindelse med sæsonbetonet arbejde ved eksempelvis ensiling, forårsarbejde, høst og efterårsarbejde i marken	Der undgås så vidt muligt tomgangskørsel Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes støj udover dagtimerne i forbindelse med sæsonbestemt arbejde f.eks. ved ensiling, forårsarbejde, høst og efterårsarbejde i marken.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrbruget ligger i god afstand fra naboer, og støjgener hos disse i forbindelse med produktionen vil derfor være begrænset.

Viborg Kommune vurderer, at støj fra ejendommen ikke vil blive et problem for de omkringboende, efter at projektet er gennemført.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol vedr. støj:

21) Såfremt der kommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil kommunen indhente dokumentation for, at støjkraevne i Miljøstyrelsens Vejledning overholdes.

Vejledningens afskæringskriterier er følgende:

Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

	Klokken	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag – fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	½ time	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

7.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme støvgener ved blanding af foder, samt når der håndteres halm. Støv fra intern transport samt støv fra de forskellige transportere til og fra ejendommen er væsentlige støvkilder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes der ikke væsentlige problemer. Det bemærkes, at god landmandspraksis indebærer, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår omhandlende støv:

- 22) *Opbevaring og håndtering af landbrugets foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt landbrugets drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener, der efter Viborg Kommunes vurdering medfører gener for omgivelserne.*

7.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er opsat arbejdsbelysning på de eksisterende stalde. Der er ikke opsat arbejdsbelysning som virker generende for omkringboende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der ikke er udendørs lys, som kan virke generende for naboer eller passerende trafik.

Det vurderes således, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller for de landskabelige hensyn.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Begrebet BAT

BAT betyder Best Available Techniques (Bedst Tilgængelige Teknik) og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening fra stalde eller lagre. BAT-begrebet dækker endvidere over teknikker og teknologier til begrænsning af vand- og energiforbruget.

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakfordampningen til et niveau svarende til fordampningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med en miljøgodkendelse, såfremt ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH₃-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed. Et husdyrbrug skal derfor vælge et staldsystem eller en teknologi blandt de bedst tilgængelige, når der foretages udvidelser.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugerne bidrager til, at målet for faldet i ammoniakfordampningen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning som ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, via mindre baggrundsbelastning af denne.

På et husdyrbrug er kvælstof, fosfor og ammoniak de væsentligste næringsstoffer, som kan give anledning til påvirkning af det omgivende miljø. De mest betydende faktorer for omfanget af påvirkningen med næringsstoffer er valget af:

- Staldindretning
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringningsteknologi
- Foderteknologi
- Management

Vejledende BAT-standardkrav (ammoniak)

For anlægget (husdyrhold, stalde og lagre) defineres kravet om BAT som en maksimal emissionsgrænse afhængig af udvidelsens størrelse og afhængig af, om udvidelsen sker i nyt eller eksisterende byggeri. Beregningerne i IT-ansøgningen viser, at Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak er 9.022 kg NH₃-N/år. Ansøgningen viser, at det ønskede dyrehold forårsager en ammoniakfordampning på 9.022 kg NH₃-N/år, se nedenstående tabel 11. Det kan derfor konstateres, at kravet til BAT for ammoniakfordampning er overholdt.

Tabel 11. Krav til maksimal ammoniakfordampning fra husdyrbruget

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	7394	1628	9022
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	7394	1628	9022
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om eksisterende og renoverede staldafsnit.

Tabel 12. Forudsætninger for BAT-beregning.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT					
Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	An (kg)
(#495675) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	355	0,84	1	298	
(#495676) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2893	1,16	1	3356	
(#495678) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	870	0,84	1	731	
(#495680) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	49	0,84	1	41	
(#495682) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	190	1,16	1	220	
(#495685) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1135	1,16	1	1317	
(#495686) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	760	0,84	1	638	
(#495687) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	890	0,89	1	792	

Management og egenkontrol på husdyrbruget

Management på husdyrbruget handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen fungerer hensigtsmæssig, samtidig med at forurening begrænses, og anvendelsen af hjælpepestoffer minimeres.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management. I henhold til EU's BREF notat af juli 2003 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Føre journal over vand- og energiforbrug, og mængde af husdyrfoder.
- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild.
- Planlægge gødsning af markerne korrekt

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at landbruget overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor fodring, staldindretning og gødningshåndtering m.v. ved de beskrevne tiltag samt ved overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår.

Det er Viborg Kommunes vurdering, at ansøger ved overholdelse af dansk lovgivning, og med de tiltag, der er beskrevet i de foregående afsnit, lever op til BAT for management (godt landmandskab).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår vedrørende BAT:

23) *Bedriften skal i forbindelse med tilsyn kunne redegøre for foretagne tiltag vedrørende renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.*

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger har sammen med miljøansøgningen fremsendt en miljøkonsekvensrapport. Miljøkonsekvensrapporten giver en samlet beskrivelse af projektet og dets miljøkonsekvenser, som kan danne grundlag for såvel en offentlig debat samt for den endelige beslutning om projektets gennemførelse. Rapporten skal desuden sikre, at projektet bliver tilpasset omgivelserne, så miljøet ikke påvirkes unødigt. I rapporten indgår en kortlægning og vurdering af projektets direkte og indirekte påvirkninger på det omgivende miljø, herunder:

- Mennesker, fauna og flora
- Jordbund, vand, luft, klima og landskab
- Materielle goder og kulturarv, samt
- Samspillet mellem disse faktorer

Viborg Kommune har medtaget oplysninger fra miljøkonsekvensrapporten i miljøgodkendelsen under de relevante afsnit.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alternativer

Der er i forbindelse med denne ansøgning undersøgt en anden placering af den ansøgte velfærdsstald. Placeringen blev dog forkastet eftersom det blev vurderet, at den ville medføre en højere grad af gene for de omkringboende end den valgte placering.

0-alternativ

0-alternativet beskriver forholdene, hvis godkendelsen ikke gennemføres. 0-alternativet vil betyde en nedgang af den nuværende produktion. Det skyldes, at det ansøgte bl.a. skal medvirke til opfyldelse af kommende velfærdskrav til kvæg.

Dette vil betyde en lidt lavere produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et økonomisk synspunkt vil dette være uhensigtsmæssigt for driften af ejendommen og for muligheden for udvikling af lokale arbejdspladser.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det ansøgte lever op til kravet om BAT ved valg af teknologi. Det ansøgte lever også op til øvrige krav.

Viborg Kommune har derfor ikke fundet det nødvendigt at forlange andre alternativer undersøgt.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den generelle praksis ved produktionsophør på et husdyrbrug er, at stalde, anlæg til opbevaring af foder, husdyrgødning, kemikalier og lignende bliver tømt og rengjort. Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholdere vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger til forebyggelse af forurening ved husdyrbrugets ophør, da husdyrproduktionen ikke forventes lukket. Desuden vil en evt. forurening kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderligere tiltag.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at de nævnte tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for ophør af husdyrbruget:

- 24) *Ved ophør af dyreholdet skal alle anlæg tømmes og rengøres for husdyrgødning. Husdyrgødningen skal bortskaffes efter gældende regler. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.*

Viborg Kommune vurderer:

- at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
  - nabobeboelser
  - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
  - landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

13 GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

13.1 GODKENDELSENS GYLDIGHED

Husdyrbruget må i henhold til Husdyrbrugloven ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune.

Opmærksomheden henledes på, at denne miljøgodkendelse ikke fritager husdyrbruget for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning – f.eks. ansøgning om byggetilladelse.

Viborg Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at denne miljøgodkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes.

13.2 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Miljøgodkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jvf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84-87.

Indgivelse af klage

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen. Offentliggørelsen finder sted den 29. juli 2022. En eventuel klage skal være tilgængelig for Viborg Kommune i Klageportalen senest den 26. august 2022.

Gebyr

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Virksomheder og organisationer skal dog betale det dobbelte beløb på i alt 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage.

Virkning af klage

En klage over afgørelser efter Husdyrbrugsloven har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte afgørelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jvf. § 81 i Husdyrbrugsloven.

Domstolene

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

13.3 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV. (senord@sst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. (ae@aeraadet.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dnviborgsager@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten (himmerland@sportsfiskerforbundet.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, (ajj-7600ebspeed.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N (husdyr@ecocouncil.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)
- naboer